

Sygn. akt I ACa 1229/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA – Maciej Dobrzyński

Sędzia SA – Edyta Jefimko /spr./

Sędzia SO del. – Joanna Zaporowska

Protokolant – st. sekr. sąd. Katarzyna Foltak

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2013 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa(...)W.

przeciwko (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 18 lipca 2012 r. sygn. akt I C 388/09

1. oddala apelację,

2. zasądza od (...) w W. na rzecz (...) W. kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

I ACa 1229/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 lipca 2012 r. wydanym w sprawie z powództwa (...)W. skierowanego przeciwko (...) w W. o zapłatę - Sąd Okręgowy w Warszawie:

I. zasądził od (...) w W. na rzecz (...) W. kwotę 257.490 zł 03 gr wraz z odsetkami ustawowymi od kwot:

- 85.830 zł 01 gr od dnia 1 kwietnia 2006 roku do dnia zapłaty;

- 85.830 zł 01 gr od dnia 1 kwietnia 2007 roku do dnia zapłaty;

- 85.830 zł 01 gr od dnia 1 kwietnia 2008 roku do dnia zapłaty;

II. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 25.475 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 12.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

III. nieuiszczoną opłatę od apelacji przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Powyższy wyrok Sąd Okręgowy wydał na podstawie następujących ustaleń faktycznych i wniosków .

Nieruchomość położona przy ul (...), oznaczona według ewidencji gruntów jako działka numer (...) cz. w obrębie (...) o powierzchni 4681 m⁽²⁾ została oddana w użytkowanie Komitetowi Centralnemu Polskiego (...) na podstawie decyzji Kierownika Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami (...) Dzielnicowego (...) nr (...)/90 z dnia 25 maja 1990 r. Decyzja ta ustalała cenę 1 m⁽²⁾ gruntu na kwotę 80.791 zł , a wartość przekazywanego gruntu określała na 378.182.671 zł. Ponadto decyzja ustalała opłaty roczne z tytułu użytkowania gruntu płatne z góry do dnia 31 marca każdego roku w wysokości 3% wartości gruntu tj. na kwotę 11.345.480 zł, a pierwszą opłatę roczną stanowiącą 60 - krotność opłaty rocznej na kwotę 680.728.800 zł. Uchwałą z dnia 13 lipca 1995 r. numer (...) Rada Gminy (...) wyraziła zgodę na oddanie pozwanemu użytkowanej nieruchomości w użytkowanie wieczyste. Wykonanie uchwały zostało powierzone Prezydentowi(...) W.. Od tego czasu (...) wielokrotnie występowało do Prezydenta (...) W. o wykonanie zobowiązania do przekazania gruntu przy ulicy (...) w użytkowanie wieczyste, powołując się na niemożność realizacji zaplanowanej na nieruchomości inwestycji i możliwość ugodowego rozliczenia się z przedwojennymi właścicielami bądź ich spadkobiercami .Decyzją Prezydenta (...) W. z dnia 4 czerwca 1998 r. uchylono za zgodą stron ostateczną decyzję numer (...) z dnia 25 maja 1990 r. Kierownika Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami (...) Dzielnicowego (...) w części dotyczącej gruntu o pow. 1280 m⁽²⁾. Decyzja ta wynikała z faktu stwierdzenia przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. nieważności decyzji odmawiającej dotychczasowemu właścicielowi – (...) Towarzystwu (...) przyznania prawa własności czasowej do tego gruntu .Wobec wszczęcia postępowania administracyjnego także przez spadkobiercę innego dawnego właściciela – E. M. decyzją z dnia 24maja 2002 r. Samorządowego Kolegium Odwoławczego numer (...)Go/00 stwierdzono nieważność decyzji nr (...) z dnia 25 maja 1990 r. Kierownika Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami (...) Dzielnicowego (...) wyłącznie w zakresie dotyczącym roszczeń do nieruchomości (...) nr (...), stanowiącej plac nr 2, położonej przy ul. (...) w W. . Decyzją numer(...) z dnia 9 stycznia 2006 r. Prezydent (...) W. ustanowił na 99 lat prawo użytkowania wieczystego niezabudowanego gruntu o powierzchni 1003 m⁽²⁾ oznaczonego jako działka ewidencyjna numer (...) w obrębie(...), uregulowanego w księdze wieczystej KW (...) - cz., położonego w W. przy ulicy (...) na rzecz T. M.. W latach 2006 - 2008 r powierzchnia nieruchomości oddanej pozwanemu w użytkowanie wynosiła 2.404 m⁽²⁾ .Obecnie działki nr (...), których użytkownikiem i władającym jest (...), nie są ze sobą połączone .

W pozwie z dnia 18 marca 2009 r.(...) W. wniosło o zasądzenie od (...) kwoty 257.490 zł 03 gr wraz z odsetkami ustawowymi z tytułu zaległych opłat za użytkowanie gruntu położonego w W. przy ul. (...), za lata 2006 – 2008. Prawomocnym wyrokiem wstępnym z dnia 28 października 2009 r. powództwo uznane zostało za usprawiedliwione co do zasady, a zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w całości je uwzględnił. W okresie, którego dotyczyło żądanie pozwu, pozwane (...) w W. było użytkownikiem działek o numerach (...) o łącznej powierzchni 2.404 m⁽²⁾. Z treści dokumentów złożonych do akt sprawy w postaci decyzji administracyjnych oraz z treści uzupełniającej opinii biegłego geodety M. P. wynikało, że taki zakres użytkowania dotyczy okresu od dnia 9 stycznia 2006 r. do dnia 2 czerwca 2011 r. Opłaty z tego tytułu za lata 2006, 2007 i 2008 naliczone od powierzchni 2.404 m⁽²⁾ były więc uzasadnione. Jako podstawę prawną wyroku wskazano art. 82 ust.1 i 2 u.g.n. w zw. z art. 210 ust. 1 u.g.n. oraz art. 481 § 1 i 2 k.c., przy przyjęciu, że termin spełnienia świadczenia wynikający z treści powołanych przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami przypadał na 31 marca każdego roku. O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany, zaskarżając go w całości na podstawie następujących zarzutów:

1.naruszenia przepisów postępowania w postaci art. 233 § 1 k.p.c.:

a. poprzez ustalenie , że pozwany był w latach 2006 - 2008 użytkownikiem gruntu o powierzchni 2.404 m²,

b. poprzez bezzasadne przyjęcie, że powód udowodnił, że wysokość rocznej opłaty z tytułu użytkowania gruntu, wynosi 85.830.01 zł (przy powierzchni 2.404 m²),

2.naruszenia przepisów prawa materialnego w postaci:

a. art. 82 ust. 1 i 2 u.g.n. w zw. z art. 210 ust. 1 u.g.n. poprzez ich błędne zastosowanie, chociaż z całokształtu materiału dowodowego zebranego w sprawie nie wynika, że pozwany jest zobowiązany do uiszczania opłat rocznych z tytułu użytkowania w terminie do dnia 31 marca każdego roku z góry za dany rok,

b.art. 83 ust. 1 i 2 pkt 3 u.g.n. w zw. z art. 67 ust. 3 w zw. z art. 210 ust. 1 u.g.n. poprzez ich błędne zastosowanie , chociaż z całokształtu materiału dowodowego zebranego w sprawie nie wynika, że pozwany jest zobowiązany do uiszczania opłat rocznych z tytułu użytkowania według stawki procentowej od ceny nieruchomości (ustalonej w wysokości nie niższej niż jej wartość),

3. naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie niepełnego i lakonicznego uzasadnienia zaskarżonego wyroku, które uniemożliwia kontrolę , czy prawo materialne i procesowe zostało przez sąd pierwszej instancji należycie zastosowane.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od(...)W. na rzecz (...) zwrotu kosztów postępowania , za obie instancje według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny podziela dominujące w judykaturze stanowisko , iż strona może powołać się na zarzut wadliwego sporządzenia uzasadnienia i zarzut taki można ocenić jako zasadny, gdy z powodu braku w uzasadnieniu elementów wskazanych w art. 328§2 k.p.c. zaskarżony wyrok nie poddaje się kontroli instancyjnej. Niemożność przeprowadzenia takiej kontroli miałyby miejsce, gdyby sąd odwoławczy nie był w stanie dokonać oceny toku wyводу, który doprowadził sąd pierwszej instancji do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2009 r., I UK 129/09, LEX nr 558286 , z dnia 30 września 2008 r., II UK 385/07, Lex nr 741082, z dnia 26 listopada 1999 r., III CKN 460/98, OSNC 2000/5/100 oraz z dnia 26 lipca 2007 r., V CSK 115/07, M. Prawn. 2007/17/930). Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku pozwala na odtworzenie motywów , jakimi kierował się sąd pierwszej instancji , wydając zaskarżony wyrok oraz jakie poczynił ustalenia faktyczne, stanowiące podstawę do zastosowania przepisów prawa materialnego, co musiało skutkować negatywną oceną zarzutu naruszenia art.328§ 2 k.p.c.

Niezasadny jest także zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233§ 1 k.p.c. na skutek błędnej oceny dowodów. Prawidłowo Sąd Okręgowy uznał na podstawie dowodów z dokumentów urzędowych w postaci decyzji administracyjnych, dotyczących oddania (...) nieruchomości położonej przy ul (...) w użytkowanie oraz decyzji ustanawiających na rzecz innych osób prawo użytkowania wieczystego do części tej nieruchomości , a przede wszystkim opinii uzupełniającej biegłego sądowego z zakresu geodezji M. P., iż w latach 2006 – 2008 pozwane (...) w W. było użytkownikiem działek o numerach (...) o łącznej powierzchni 2.404 m². Pozwany nie wykazał , aby dane przyjęte przez biegłego do opracowania opinii , wynikające z dokumentów urzędowych (ksiąg wieczystych i dokumentacji geodezyjnej , których odpisy załączone zostały do opinii uzupełniającej k- 293- 99) były błędne .Dla skuteczności zarzutu naruszenia art.233§1 k.p.c. nie jest wystarczające samo stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności apelujący powinien wskazać, jakie kryteria zostały naruszone przy ocenie dowodów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23.01.2001 r. , IV CKN 970/00 Lex nr 52753). Jeżeli z materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej

oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok Sądu Najwyższego z 27 września 2002 r. sygn. II CKN 817/00, Lex nr 56906). Błędów takich Sąd Okręgowy, oceniając cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, nie popełnił.

W postępowaniu cywilnym ustalenie faktów w sprawie następuje albo przez ich udowodnienie albo w oparciu o inne środki, określane jako bezdowodowe, na podstawie notoryjności (art. 228 k.p.c.), przyznania (art. 229 k.p.c. i art. 230 k.p.c.) oraz domniemania faktycznego (art. 231 k.p.c.). Art. 230 k.p.c. daje możliwość uznania przez Sąd, że wysokość roszczenia została przyznana, na podstawie faktów przytoczonych przez stronę, co do których nie wypowiedziała się strona przeciwna, ale tylko wówczas, gdy wynik całej rozprawy prowadzi do jednoznacznego wniosku, że strona przeciwna nie zamierzała zaprzeczyć tym faktom. Zastosowanie domniemania przyznania faktów uzależnione zostało przez ustawodawcę od wyników całej rozprawy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2010 r., I CSK 456/09, Lex nr 688855, z dnia 25 lutego 2010 r., I CSK 348/09, Lex nr 688851 i z dnia 25 listopada 2010 r., III CSK 36/10, Lex nr 852659). W toku postępowania pozwany nigdy nie kwestionował, iż wysokość rocznej opłaty za użytkowanie nieruchomości wynosi 85.830 zł 01 gr. Nie czynił również tego po wydaniu wyroku wstępnego, mocą którego roszczenie powoda zostało uznane za usprawiedliwione co do zasady. Wnosząc o oddalenie powództwa powoływał się jedynie na okoliczność, iż nie może korzystać z oddanego mu w użytkowanie gruntu, którego powierzchnia ulegała na przestrzeni wielu lat stopniowemu zmniejszeniu z uwagi na toczące się postępowania reprivatyzacyjne. Ponadto opłatę w takiej wysokości uiszczył dobrowolnie za rok 2009 r. oraz za rok 2005 r. na podstawie prawomocnego wyroku. W tej sytuacji zaistniały przesłanki do ustalenia wysokości opłaty na podstawie art. 230 k.p.c.

Nie doszło również do naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 82 ust. 1 i 2 u.g.n. i art. 83 ust. 1 i 2 pkt 3 w zw. z art. 210 ust. 1 u.g.n. Nieruchomość położona przy ul (...) została oddana w użytkowanie Komitetowi Centralnemu Polskiego (...) na podstawie decyzji Kierownika Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami (...) Dzielnicowego (...) nr (...) /90 z dnia 25 maja 1990 r. Decyzja ta ustalała opłaty roczne z tytułu użytkowania gruntu płatne z góry do dnia 31 marca każdego roku w wysokości 3% wartości nieruchomości. Zgodnie z art. 210 ust. 1 u.g.n. grunty stanowiące własność Skarbu Państwa lub własność gminy, będące w dniu 5 grudnia 1990 r. w użytkowaniu osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej oraz znajdujące się na tych gruntach budynki, inne urządzenia i lokale pozostają nadal w użytkowaniu tych osób i jednostek. Do użytkowania tego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące trwałego zarządu. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 listopada 1991 r., III ARN 60/94, OSNAPiUS 1995/5/60 stwierdził, iż opłaty za użytkowanie gruntów i budynków, stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność gminy, oddanych w drodze decyzji właściwego organu w użytkowanie osobom prawnym lub jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 29 września 1990 r. i pozostających nadal w użytkowaniu tych osób lub jednostek ustala się i aktualizuje z mocy art. 2 ust. 8 tej ustawy w drodze decyzji w trybie przewidzianym do ustalenia opłat za zarząd gruntów i budynków w rozdziale 5 ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości. Zasada ta zachowuje aktualność, z tym jednak zastrzeżeniem, że obecnie stosuje się w tym zakresie przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami dotyczące trwałego zarządu, w szczególności dotyczące aktualizacji opłat z tytułu trwałego zarządu. Apelujący nie wykazał, aby aktualizacja taka została dokonana. Z art. 82 ust. 1 u.g.n. wynika, iż za nieruchomość oddaną w trwały zarząd pobiera się opłaty roczne. Opłaty z tytułu trwałego zarządu zostały ukształtowane analogicznie do opłat rocznych za użytkowanie wieczyste. Termin ich uiszczenia wskazano w ust. 2 tego artykułu, który stanowi, że opłaty roczne uiszcza się przez cały okres trwałego zarządu, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, z góry za dany rok.

Uznając apelację za bezzasadną Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu. O kosztach procesu za II instancję orzeczono stosownie do wyniku sporu w oparciu o art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 2 i § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349, z późn. zm.), zasądzając

od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne.